

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 3 mars 2021
(OR. en)

Interinstitutionellt ärende:
2018/0331(COD)

14308/20
ADD 1

CT 122
ENFOPOL 355
COTER 121
JAI 1135
CYBER 285
TELECOM 281
FREMP 149
AUDIO 70
DROIPEN 127
CODEC 1412

UTKAST TILL RÅDETS MOTIVERING

Ärende: Rådets ståndpunkt vid första behandlingen inför antagandet av
EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING om åtgärder
mot spridning av terrorisminnehåll online
– Utkast till rådets motivering

I. INLEDNING

1. Den 12 september 2018 förelade kommissionen rådet och Europaparlamentet det ovannämnda förslaget¹ till förordning om förhindrande av spridning av terrorisminnehåll online. Den rättsliga grunden är artikel 114 [tillnärmning av lagstiftning] i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, och förslaget omfattas av det ordinarie lagstiftningsförfarandet.
2. Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) hördes av rådet genom en skrivelse av den 24 oktober 2018 och avgav sitt yttrande om förslaget den 12 december 2018² vid plenarsessionen i december.
3. Den 6 december 2018 enades rådet om en allmän riktlinje³ om terrorisminnehåll online, vilken utgjorde mandatet för förhandlingar med Europaparlamentet inom ramen för det ordinarie lagstiftningsförfarandet.
4. Den 12 februari 2019 skickade Europeiska datatillsynsmannen formella synpunkter om utkastet till förordning till Europaparlamentet, kommissionen och rådet⁴. Samma dag avgav Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter, på begäran från Europaparlamentet den 6 februari 2019, ett yttrande om förslaget⁵.
5. Den 17 april 2019 antog Europaparlamentet sin ståndpunkt vid första behandlingen⁶ av kommissionens förslag, med 155 ändringsförslag till kommissionens förslag, och med 308 röster för, 204 röster emot och 70 nedlagda röster.

¹ Dok. ST 12129/18 + ADD 1–3.

² EUT C 110, 22.3.2019, s. 67 (Dok. ST 15729/18).

³ Dok. ST 15336/18.

⁴ Referens 2018-0822 D2545 (WK 9232/2019).

⁵ FRA:s yttrande – 2/2019 (WK 9235/2019).

⁶ Se dok. ST 8663/19 (Informerande not från GIP 2 (direktoratet för interinstitutionella förbindelser) till Coreper om resultatet av Europaparlamentets första behandling). Parlamentets mandat bekräftades i plenum den 10–11 oktober 2019.

6. Rådet och Europaparlamentet inledde förhandlingar i oktober 2019 med sikte på att nå en tidig överenskommelse vid andra behandlingen. Förhandlingarna slutfördes med framgång den 10 december 2020 då Europaparlamentet och rådet nådde en preliminär överenskommelse om en kompromisstext.
7. Den 16 december 2020 analyserade och bekräftade Coreper II preliminärt den slutliga kompromisstexten mot bakgrund av överenskommelsen med Europaparlamentet⁷.
8. Den 11 januari 2021 godkändes kompromissen av Europaparlamentets utskott för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor (LIBE-utskottet). Den 13 januari underrättade LIBE-utskottets ordförande i en skrivelse ordföranden i Coreper II om att om rådet formellt översände sin ståndpunkt till Europaparlamentet i samma form som i bilagan till skrivelsen, skulle han rekommendera kammaren att vid Europaparlamentets andra behandling godta rådets ståndpunkt utan ändringar, med förbehåll för juristlingvisternas granskning⁸.

⁷ Dok. ST 12906/20.

⁸ Dok. ST 5634/21.

II. SYFTE

9. Förordningen innehåller en tydlig rättslig ram genom vilken medlemsstaternas och värdtjänstleverantörernas skyldigheter fastställs i syfte att vidta åtgärder mot missbruk av värdtjänster för spridning av terrorisminnehåll online, och därmed garantera att den digitala inre marknaden fungerar smidigt och samtidigt säkerställa förtroende och säkerhet i onlinemiljön. Mer specifikt syftar denna förordning till att ge klarhet om värdtjänstleverantörernas ansvar för att säkerställa att deras tjänster är säkra och för att snabbt och effektivt ta itu med, identifiera och avlägsna terrorisminnehåll online eller göra det oåtkomligt. Genom förordningen inrättas ett nytt och effektivt operativt instrument för att undanröja terrorisminnehåll genom att möjliggöra utfärdandet av avlägsnandeorder med gränsöverskridande verkan. Syftet är också att upprätthålla skyddsåtgärder för att säkerställa skyddet av de grundläggande rättigheterna, inbegripet yttrandefrihet och informationsfrihet i ett öppet och demokratiskt samhälle samt näringsfrihet. I förordningen föreskrivs att terrorisminnehåll ska avlägsnas inom högst en timme från mottagandet av avlägsnandeorden; vidare fastställs onlineplattformarnas skyldigheter att säkerställa avlägsnandet av sådant innehåll. Utöver möjligheter till rättslig prövning som garanteras av rätten till ett effektivt rättsmedel införs genom förordningen ett antal skyddsåtgärder och klagomålsmekanismer.
10. Den behöriga myndigheten eller de behöriga myndigheterna i varje medlemsstat kan utfärda en avlägsnandeorder till vilken värdtjänstleverantör som helst som tillhandahåller tjänster inom EU. Den behöriga myndigheten eller de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där värdtjänstleverantören har sitt huvudsakliga verksamhetsställe kommer att ha rätt och – på motiverad begäran från värdtjänstleverantörer eller innehållsleverantörer – skyldighet att granska avlägsnandeorden om den på ett allvarligt eller uppenbart sätt anses strida mot själva förordningen eller åsidosätta de grundläggande rättigheterna enligt Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Medlemsstaterna bör anta reglerna om sanktioner för åsidosättande av skyldigheterna med hänsyn tagen till, bland annat, hur de åsidosatts och storleken på företaget i fråga.

III. ANALYS AV RÅDETS STÅNDPUNKT VID FÖRSTA BEHANDLINGEN

ALLMÄNT

11. Europaparlamentet och rådet förde förhandlingar i syfte att nå en överenskommelse vid andra behandlingen på grundval av rådets ståndpunkt vid första behandlingen, som parlamentet kunde godkänna som sådan. Texten till rådets ståndpunkt vid första behandlingen om förordningen om förhindrande av spridning av terrorisminnehåll online återspeglar till fullo den kompromiss som nåddes mellan de båda medlagstiftarna, med hjälp från Europeiska kommissionen.

SAMMANFATTNING AV HUVUDFRÅGORNA

12. På begäran av Europaparlamentet ändrades förordningens titel till ”Förordning om åtgärder mot [...] spridning av terrorisminnehåll online”.
13. Definitionen av terrorisminnehåll är förenlig med definitionerna av de relevanta brotten enligt direktivet om bekämpande av terrorism⁹. Vad gäller tillämpningsområdet täcker detta i rådets ståndpunkt vid första behandlingen material som sprids till allmänheten, dvs. till ett potentiellt obegränsat antal personer. Material som sprids i utbildningssyfte, journalistiskt syfte, konstnärligt syfte eller forskningssyfte eller för att öka medvetenheten för att förhindra eller motverka terrorism bör inte anses vara terrorisminnehåll. Detta inbegriper även uttryck av polemiska eller kontroversiella åsikter i en offentlig debatt om känsliga politiska frågor. Det ska göras en bedömning för att fastställa spridningens verkliga syfte. Det har också fastställts att denna förordning inte ska medföra någon ändring av skyldigheten att respektera de rättigheter, friheter och principer som avses i artikel 6 i EU-fördraget och ska tillämpas utan att det påverkar tillämpningen av grundläggande principer som rör yttrande- och informationsfrihet, inbegripet mediernas frihet och mångfald.

⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/541 av den 15 mars 2017 om bekämpande av terrorism, om ersättande av rådets rambeslut 2002/475/RIF och om ändring av rådets beslut 2005/671/RIF (EUT L 88, 31.3.2017 s. 6).

14. Värdtjänstleverantörer ska vidta lämpliga, rimliga och proportionella åtgärder för att på ett effektivt sätt åtgärda missbruk av deras tjänster för spridning av terrorisminnehåll online. Om värdtjänstleverantörer utsätts för terrorisminnehåll måste de vidta specifika åtgärder för att skydda sina tjänster mot spridning av detta. I den överenskomna texten slås tre artiklar – artikel 3 (Aktsamhetskrav), artikel 6 (Proaktiva åtgärder) och artikel 9 (Skyddsåtgärder avseende proaktiva åtgärder) – samman till en om ”Specifika åtgärder”. Valet av dessa åtgärder är en fråga för den enskilda värdtjänstleverantören. I rådets ståndpunkt vid första behandlingen klargörs det att värdtjänstleverantören kan använda olika åtgärder, bland annat automatiska, för att åtgärda spridningen av terrorisminnehåll, och de kan anpassas efter värdtjänstleverantörens förmåga och vilka slags tjänster som erbjuds. Om den behöriga myndigheten anser att de specifika åtgärder som införts är otillräckliga för att hantera riskerna kommer den att kunna kräva att ytterligare lämpliga, ändamålsenliga och proportionella specifika åtgärder antas. Kravet på införande av sådana ytterligare specifika åtgärder bör dock inte medföra en allmän skyldighet att övervaka eller en skyldighet att aktivt efterforska fakta i den mening som avses i artikel 15.1 i direktiv 2000/31/EG¹⁰ och inte heller något krav på att använda automatiska verktyg. För att garantera transparens kommer värdtjänstleverantörer att behöva offentliggöra årliga transparensrapporter om åtgärder som vidtagits för att förhindra spridningen av terrorisminnehåll.
15. Värdmedlemsstaternas roll när det gäller avlägsnandeorder med gränsöverskridande verkan har stärkts genom att ett granskningsförfarande införs: Den behöriga myndigheten i den medlemsstat där värdtjänstleverantören har sitt huvudsakliga verksamhetsställe eller sin rättsliga företrädare får på eget initiativ granska den avlägsnandeorder som utfärdats av den behöriga myndigheten i en annan medlemsstat för att fastställa huruvida den på ett allvarligt eller uppenbart sätt är oförenlig med förordningen eller de grundläggande rättigheterna enligt Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. På motiverad begäran från en värdtjänstleverantör eller en innehållsleverantör är värdmedlemsstaten skyldig att göra en granskning vid sådana överträdelser.

¹⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG av den 8 juni 2000 om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden (”Direktiv om elektronisk handel”) (EGT L 178, 17.7.2000, s. 1).

16. Utom i vederbörligen motiverade brådskande fall bör en varning ges tolv timmar i förväg med information om tillämpliga förfaranden och tidsfrister till de värdtjänstleverantörer som inte tidigare har mottagit någon avlägsnandeorder från samma myndighet, särskilt för att minska bördan för små och medelstora företag.
17. Artikeln om anmälningar – en mekanism för att uppmärksamma värdtjänstleverantörer på terrorisminnehåll, så att de på frivillig basis kan bedöma om innehållet är förenligt med de egna användarvillkoren – stryks, men i ett skäl klargörs att anmälningar fortfarande står till medlemsstaternas och Europols förfogande.
18. Terrorisminnehåll som har avlägsnats eller gjorts oåtkomligt som ett resultat av avlägsnandeorder eller av specifika åtgärder ska bevaras i sex månader från det att det avlägsnats eller gjorts oåtkomligt – en period som vid behov och så länge som det krävs kan förlängas i samband med en prövning.
19. Medlemsstaterna ska fastställa regler om sanktioner för värdtjänstleverantörernas överträdelser av bestämmelserna i denna förordning. Sanktioner kan ta sig olika former, inbegripet formella varningar vid smärre överträdelser eller böter vid allvarligare överträdelser. I rådets ståndpunkt vid första behandlingen anges vilka överträdelser som kan bli föremål för sanktioner och vilka omständigheter som är relevanta för att bedöma sanktionernas typ och nivå. Värdtjänstleverantörer kan dömas till böter på upp till 4 % av sin totala omsättning om de systematiskt eller fortgående underlåter att uppfylla entimmesregeln om att avlägsna terrorisminnehåll eller göra det oåtkomligt.

IV. SLUTSATS

20. Rådets ståndpunkt återspeglar till fullo den kompromiss som nåddes under förhandlingarna mellan Europaparlamentet och rådet, med hjälp från kommissionen. Denna kompromiss bekräftas av skrivelsen (av den 13 januari 2021) från ordföranden för Europaparlamentets LIBE-utskott till ordföranden i Coreper II.